

بررسی نقش فعالیت‌های ترجمه در آموزش و یادگیری زبان انگلیسی

مطالعه موردی: دانشجویان مترجمی زبان انگلیسی دانشگاه بیرجند

تاریخ دریافت: ۱۳۹۳/۳/۵

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۳/۵/۲۵

حمیده محمدی^۱

جلیل ا... فاروقی هندوالان^۲

علی علیزاده^۳

چکیده

هدف از انجام این تحقیق، بررسی نقش فعالیت‌های ترجمه در آموزش و یادگیری زبان انگلیسی است. نگارندگان پس از شرح مختصری در مورد پیشینه نظری موجود، گزارشی از شواهد تجربی مرتبط با تحقیق حاضر ارائه می‌دهند. روش پژوهش صورت گرفته، کمی و توصیفی، از نوع پیمایشی است. در این روش، نتایج بر پایه‌ی تحلیل آماری پرسشنامه، با استفاده از نرم افزار SPSS و از طریق روش‌های آماری توصیفی و استنباطی به دست می‌آید. افراد شرکت‌کننده در تحقیق، کلیه‌ی دانشجویان ترم آخر کارشناسی رشته‌ی مترجمی زبان انگلیسی دانشگاه بیرجند، مشتمل بر ۵۰ نفر هستند که به یک پرسشنامه‌ی محقق- ساخته، با روایی و پایایی مناسب، پاسخ می‌دهند. پرسشنامه‌ی مورد استفاده، نگرش شرکت‌کنندگان در پژوهش را نسبت به نقش فعالیت‌های ترجمه در بهبود مهارت‌های چهارگانه‌ی زبانی‌شان می‌سنجد. در پایان، پس از تأیید نرمال بودن داده‌ها با استفاده از نمودار Q-Q Plot و آزمون شاپیرو-ویلک، داده‌ها به وسیله‌ی آزمون T تک نمونه‌ای، مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد که نتایج حاصل، حکایت از نقش مؤثر فعالیت‌های ترجمه در آموزش و یادگیری زبان انگلیسی دارد.

واژگان کلیدی: فعالیت ترجمه، آموزش زبان، یادگیری زبان، زبان دوم یا بیگانه

مقدمه

تاریخ آغاز گفتگو و جدل در باب کاربرد ترجمه در آموزش زبان دوم یا بیگانه هر چند به قرن نوزدهم میلادی باز می‌گردد، اما طرفداران روش تدریس مستقیم، روش تدریس با نگرش طبیعی و آموزش زبان ارتباطی، در قرن بیستم آن را به اوج خود رسانیده‌اند. شیوه آموزشی‌ای که آن‌ها مخالف آن بودند، روش دستور- ترجمه بود که به صورت ویژه برای آموزش زبان لاتین و یونانی، به‌عنوان زبان دوم، در مدارس به‌کار گرفته شد و آن‌چنان که از نام آن پیدا است، دستور یک زبان را به همراه ترجمه متن‌هایی مذهبی و ادبی از آن زبان آموزش می‌داد و هدف آن کسب توانایی در خواندن ادبیات مکتوب زبان مقصد بود.

لدو^۱ و گیتنبی^۲ در این میان از سرسخت‌ترین مجادله‌کنندگان و مخالفان کاربرد ترجمه در آموزش زبان بوده‌اند. لدو (Lado, 1964: 53) ترجمه را جایگزین مناسبی برای خودآزمایی‌ها و فعالیت‌های درون کلاسی نمی‌دانست و بر این باور بود که ترجمه کاری است پیچیده و با چهار مهارت زبانی (گوش دادن، صحبت کردن، خواندن و نوشتن) متفاوت است و نیازی بدان نیست. گیتنبی (۱۹۶۷: ۶۶-۷۳) نیز بر این عقیده پای می‌فشرد که زبان‌آموزان باید چنان آموزش ببینند که به تولید زبان انگلیسی بدون ترجمه ذهنی و اندیشیدن به زبان مادری‌شان، مبادرت ورزند.

مالمکجایر^۳ (Malmkjaer, 1998: 6) اصلی‌ترین دلایل مخالفت با کاربرد ترجمه در آموزش زبان را بدین‌گونه معرفی می‌نماید:

۱. ترجمه مستقل و بسیار متفاوت از چهار مهارت زبانی است که توانش زبانی را تعریف می‌کنند.
۲. ترجمه امری زمان‌بر است، در حالی که می‌توان آن زمان را صرف آموزش چهار مهارت زبانی نمود.
۳. ترجمه غیر طبیعی است.

1. Lado
2. Gatenby
3. Malmkjaer

۴. ترجمه مانع فکر کردن زبان‌آموزان به زبان خارجی می‌شود.

۵. ترجمه آزمون مناسبی برای مهارت‌های زبانی نیست.

۶. ترجمه باعث ایجاد تداخل زبانی می‌شود.

۷. ترجمه فقط برای تربیت مترجمان مناسب است.

اما گفتگو در باب بازگشت ترجمه به محافل آموزشی و کلاس‌های زبان بار دیگر از دهه‌ی ۱۹۸۰، آرام آرام از سرگرفته می‌شود و کارشناسان به طرح این ایده می‌پردازند که می‌توان از ترجمه به‌عنوان یک روش و فعالیت ارتباطی مؤثر در کلاس‌ها بهره گرفت. آن‌ها بر این باورند؛ چون ترجمه شباهت‌ها و تفاوت‌های دو زبان را با یکدیگر روشن می‌سازد، پس آگاهی‌های سودمندی را در اختیار زبان‌آموز قرار می‌دهد و فرایند ادراک او را تسهیل و تسریع می‌نماید (Danchev, 1983: 35-56).

بدین ترتیب، به‌نظر می‌آید نگرش عمومی نسبت به ترجمه در حال دگرگونی بنیادینی است و برخی پژوهشگران از آن به عنوان ابزار آموزشی مجاز در یادگیری زبان دوم و جریان زبان‌آموزی یاد می‌کنند و آن را شایسته‌ی بازگشت به عرصه‌ی آموزش زبان می‌دانند (Widdoson, 1978: 18; Harmer, 1991: 61; Ellis, 1992: 46; Marks, 1994: 93; Ure, 1996: 40). با این وجود آثار نوشتاری موجود در باب چرایی، چگونگی، میزان و زمان کاربرد آن در امر آموزش زبان دوم بسیار اندکند.

هدف پژوهش حاضر این است که نقش فعالیت‌های ترجمه را در بهبود مهارت‌های زبانی دانشجویان رشته‌ی مترجمی زبان انگلیسی مورد کنکاش قرار دهد تا شاید بدین وسیله صاحب‌نظرانی که به وجود یا عدم وجود نقش ترجمه در بهبود مهارت‌های زبانی قائلند، به تفکری دیگر بار دعوت شوند، به‌خصوص این که در ایران تصویری به‌شدت منفی درباره نقش ترجمه در آموزش و یادگیری زبان خارجی وجود دارد و اساساً استفاده از ترجمه به این منظور ملال‌آور، غیر ارتباطی، دشوار و بیهوده تلقی می‌شود.

پژوهندگان دریافت‌ها و دیدگاه‌های گوناگونی درباره فعالیت‌های ترجمه داشته‌اند، کسانی چون کوک^۱ (۱۹۹۱) و پیم^۲ (۱۹۹۲) چشم‌اندازی نوین به این مسأله بخشیده‌اند.

1. Cook

2. Pym

آنان به جای تحلیل دیدگاه موافقان و مخالفان، کاربرد ترجمه را در آموزش زبان مسلم دانسته، به بررسی کیفیت این فعالیت‌ها برای گسترش کاربرد عملی و ممکن آن در آموزش زبان پرداخته‌اند. بر پایه‌ی شواهد بسیاری، می‌توان تمرین ترجمه را در کنار دیگر فعالیت‌های آموزشی زبان دوم برای هدف‌های آموزشی به کار برد.

مزیت دیگری که به نظر می‌رسد کاربرد فعالیت‌های ترجمه به همراه داشته باشد، کمک به حفظ و بهبود زبان مادری است. در واقع، می‌توان گفت شخصی که خود را درگیر تصحیح و دقت در زبان مادری نمی‌کند به ندرت دغدغه‌ی تصحیح دستوری، تفاوت‌های معنایی ظریف و کاربرد واژگان درست را در زبان دیگر دارد (Armand Roth, 1983: 4). وینن^۱ (۱۹۹۸) باور دارد، با وجود آن که بهتر است گفت و شنودها، پرسش‌ها و خواندن و نوشتن‌ها در کلاس، به زبان خارجی انجام شود، فعالیت‌های ترجمه به گونه‌ای که در برگیرنده‌ی درون‌مایه‌های پیوسته با فرهنگ و زبان دوم باشند، سودمند خواهند بود. وی در ادامه با تأکید بر آن می‌افزاید، ایجاد موقعیت‌های طبیعی نه تنها زبان‌آموزان را از اندیشیدن به زبان بیگانه باز نمی‌دارد، که آنان را به اندیشیدن به هر دو زبان برمی‌انگیزاند. از دیگرسو، پژوهش‌های محققانی همچون داف^۲ (۱۹۸۹) حکایت‌گر این است که فعالیت‌های ترجمه هرگاه به درستی برنامه‌ریزی شوند، به افزونی چهار مهارت زبانی و افزایش دقت، روشنی و انعطاف‌پذیری یاری می‌رسانند. به دیگر بیان، به زبان‌آموز توانایی می‌بخشند، مناسب‌ترین واژگان (دقت) را برای انتقال آنچه که بخواهد (روشنی) جست و جو کند (انعطاف‌پذیری).

پاپوویچ^۳ (۱۹۹۹) وابسته بودن نقش ترجمه را تنها به تمرین‌های واژگانی، نادرست می‌داند و بر این باور است که باید در پی شیوه‌های کاربرد درست ترجمه در جایگاه ارتباطی بود و تمرین‌های زبانی چالش‌برانگیزی که از ژرفای شناختی برخوردارند، تولید نمود.

1. Vienne
2. Duff
3. Popvic

آرتور^۱ (Artour, 1995: 59) ویژگی‌های فعالیت‌های ترجمه را برای یک کلاس زبان انگلیسی به‌عنوان زبان بیگانه این‌گونه برمی‌شمارد:

۱. زبان خارجی برای یک هدف بهره‌برداری می‌شود.
۲. فعالیت‌ها باعث پیدایش انگیزه برای برقراری ارتباط شوند.
۳. زبان‌آموزان را به آفرینندگی و همراهی و همیاری در ایده‌هایشان تشویق نمایند.
۴. زبان‌آموزان بر آنچه می‌گویند تمرکز کنند نه بر شیوه گفتن آن.
۵. کار زبان‌آموزان از آموزش دهنده‌ی کلاس مستقل باشد.
۶. زبان‌آموزان آنچه را می‌خواهند بگویند یا بنویسند خود تعیین کنند.

اشتولایتر و اوآ^۲ (۲۰۰۸)، استاد دانشگاه اسلواکی، بر آن است که تمرین ترجمه حتی می‌تواند به‌گونه‌ی ترجمه‌ی جمله‌ها و اصطلاح‌های خارج از بافت باشد و به‌عنوان فعالیتی برای آماده‌سازی زبان‌آموزان جهت شروع کار کلاسی به‌کار رود، همانند ترجمه‌ی عنوان فیلم‌ها، آهنگ‌ها یا کتاب‌ها.

ساووا^۳ (۲۰۰۶) بر این باور است که ترجمه باید به گفت و شنود بیانجامد، در غیر این صورت، کاربرد آن در کلاس درس بدون هدف خواهد بود. وی تمرین ترجمه را در صورتی مؤثر می‌داند که به‌گونه‌ی دو نفره یا گروهی انجام شود و به زبان‌آموزان فرصت مقایسه و بحث بدهد و همه آن‌ها را به‌طور مساوی در فعالیت مشارکت دهد. از نظر او مطلب برگزیده برای ترجمه بهتر است کوتاه بوده و تا حد ممکن به‌صورت شفاهی ترجمه شود.

و سرانجام از دیدگاه لئوناردی^۴ (۲۰۱۰) فعالیت‌های ترجمه، مهارت‌های انتقادی و تحلیلی زبان‌آموزان را افزایش می‌دهد، زیرا آنان در کنار این فعالیت‌ها، معنا و صورت را تحلیل کرده و اراده می‌کنند چه چیزی را و چگونه ترجمه کنند. در پایان گفتنی است که همواره پژوهندگان بهره‌گیری بیش از اندازه هر روش آموزشی را خطرناک دانسته، کاربرد فعالیت‌های ترجمه را به‌گونه‌ای پراکنده و پیوند یافته با هدف‌های آموزشی زبان

1. Artour
2. Štulajterova
3. Šavelová
4. Leonardi

آموزان سفارش می‌کنند.

با وجود تلاش‌ها و بررسی‌های گران‌قدر در حوزه‌ی ترجمه‌ی آموزشی^۱، که در آن از متن ترجمه شده به عنوان ابزاری برای بهبود مهارت و چیرگی زبان‌آموزان در یادگیری زبان بیگانه بهره‌برداری می‌شود، در دهه‌ی اخیر نبود یک شالوده‌ی تجربی توانمند، که بتواند تکیه‌گاه علمی پژوهش‌ها قرار گیرد، همچنان محسوس است. اما بخشی از پژوهش‌های میدانی انجام شده، می‌تواند دریافته‌ها و آگاهی‌های سودمندی را درباره‌ی چگونگی بهره‌گیری از ترجمه در امر یادگیری و آموزش زبان دوم یا بیگانه در اختیارمان قرار دهد.

نتایج به‌دست آمده از پژوهشی که اسکورونیسکی^۲ (۱۹۸۲) در دانشگاه پازنان^۳ لهستان انجام داده نشان می‌دهد دانشجویانی که اصول و روش‌های ترجمه را آموخته‌اند از نظر مهارت‌های نوشتن و صحبت کردن نسبت به گروهی که آموزش ندیده‌اند در وضعیت زبانی بهتری قرار دارند.

هم‌چنین نتایج پژوهشی که در آلمان فریتلندر^۴ (۱۹۹۰) و همکارانش بدان دست یافته‌اند، روشن نموده که نقش‌بندی درون‌مایه‌های زبانی ویژه، با بهره‌گیری از دانش عمومی فرد به‌گونه‌ای بهتر انجام می‌پذیرد. با عنایت به تجربه‌های شخصی‌اش، او نشان داد برای نویسندگانی که به زبان دوم خود نوشته‌هایی دارند، ترجمه از زبان مادری به زبان دوم نه تنها در کار ایشان سدی نیست، بلکه به آنان یاری نیز می‌رساند. او هم‌چنین بدین نتیجه دست یافت که این‌گونه نویسندگان را باید به بهره‌گیری از زبان مادری‌شان در این فرایند تشویق نمود.

در پژوهش دیگری که کریریرس^۵ (۲۰۰۶) در دانشگاه کمبریج با بهره‌گیری از بررسی نتایج پرسش‌نامه‌های دانشجویان سال پایانی زبان انگلیسی انجام داد، روشن شد دانشجویان بازتاب‌های ترجمه را در زبان‌آموزی‌شان بسیار سودمند می‌دانند. وی پس

-
1. Pedagogical translation
 2. Skowronski
 3. Poznan
 4. Friedlander
 5. Carreres

از اجرای این پژوهش، بر آن شد تا در پاسخ به تمایل و خواست دانشجویان، ترجمه را بیش از گذشته در کلاس‌هایش به کار بندد. او هم‌چنین بر این باور بود که ترجمه در ماهیت خود تلاشی دعوت کننده به گفت و شنود و پرسمان است و دانشجویان بسیار خواستار شرکت و همیاری در آن و پاس‌داشت تلاش‌های خود در این فرایند هستند. ماچیدا^۱ (۲۰۰۸) نیز گام‌های همانندی در دانشگاه ملبورن استرالیا و در کلاس درس ژاپنی به‌عنوان زبان دوم، برداشته و در پایان به این نتیجه دست یافته است که می‌توان از ترجمه به‌عنوان روشی مهم در آموزش زبان در سطح‌های پیشرفته بهره برد. پیش از این کوناکر^۲ (۱۹۹۶) نیز گزارشی از خوشایندی دانشجویان در یک دوره ترجمه ارائه نموده است.

بدین ترتیب پژوهش‌های اندکی که به بررسی نقش ترجمه پرداخته‌اند، همگی مؤید نقش مؤثر فعالیت‌های ترجمه در بهبود مهارت‌های زبانی زبان دوم یا بیگانه هستند. ما نیز در این تحقیق، با توجه به این‌که در ایران از یک‌سو، تصویری منفی نسبت به کاربرد ترجمه در آموزش زبان وجود دارد و از سوی دیگر، در بسیاری از مراکز آموزش دولتی در حد افراطی و به‌صورت روش دستور- ترجمه به کار گرفته می‌شود، بر آن شدیم تا در یک تحقیق میدانی به بررسی نقش فعالیت‌های ترجمه در آموزش و یادگیری زبان انگلیسی از نقطه نظر زبان‌آموزانی بپردازیم که ضمن برخورداری از مهارت زبانی کافی، از تجربه‌ی مناسبی نسبت به فعالیت‌های متنوع ترجمه بهره‌مند باشند.

روش‌شناسی

روش تحقیق حاضر توصیفی، از نوع پیمایشی است. در این روش، نتایج بر پایه‌ی تحلیل آماری پرسشنامه، با استفاده از نرم افزار SPSS و از طریق روش‌های آماری توصیفی و استنباطی به دست می‌آید. پرسشنامه‌ی مورد استفاده که محقق - ساخته است، نگرش شرکت‌کنندگان در پژوهش را نسبت به نقش فعالیت‌های ترجمه در زبان-آموزی‌شان و نیز بهبود مهارت‌های چهارگانه‌ی زبانی می‌سنجد.

جامعه آماری این پژوهش، شامل کلیه دانشجویان ترم آخر کارشناسی رشته‌ی مترجمی زبان انگلیسی دانشگاه بیرجند به تعداد ۵۰ نفر می‌باشد. با توجه به محدود بودن جامعه آماری، کلیه‌ی افراد به عنوان حجم نمونه انتخاب و از طریق پاسخگویی به پرسشنامه محقق‌ساخته، در پژوهش حاضر شرکت داده شدند. ملاک‌های انتخاب شرکت‌کنندگان به شرح زیر می‌باشد:

۱. دانشجویان ترم آخر کارشناسی رشته‌ی مترجمی زبان انگلیسی
۲. گذراندن واحدهای درسی تخصصی ترجمه
۳. دانشجویان با توجه به تجربه، استنباط و ادراکی که در طول زبان‌آموزی خود نسبت به کاربرد فعالیت‌های ترجمه و فرایند یادگیری زبان بیگانه کسب کرده بودند، به پرسشنامه پاسخ دادند.

در جمع‌آوری اطلاعات، مطالعات کتابخانه‌ای و اینترنتی و در جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه استفاده شد. پرسشنامه‌ی مورد استفاده در این تحقیق، محقق - ساخته و از نوع نگرش سنج است و ۱۶ سؤال را در بر می‌گیرد که با توجه به طیف لیکرت، به صورت پنج گزینه‌ای اندازه‌گیری می‌شود. سؤالات این پرسشنامه به گونه‌ای تنظیم شده‌اند که نقش ترجمه را در امر آموزش و یادگیری چهار مهارت زبانی ارزیابی می‌کنند. روایی صوری و محتوایی این پرسشنامه مورد تأیید افراد متخصص قرار گرفته است و پایایی آن نیز با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ تعیین و تأیید شده است.

تعداد	آلفای کرونباخ
۲۳	۰/۸۰۴

در تحلیل داده‌های تحقیق، از نرم افزار SPSS (version 20) و از روش آمار توصیفی (فراوانی، میانگین، انحراف استاندارد و جداول مربوطه) استفاده شده است و در قسمت آمار استنباطی از آزمون‌های شاپیرو- ویلک و T تک نمونه‌ای بهره گرفته شده است.

یافته‌ها

در این پژوهش ویژگی‌های افراد شرکت کننده در تحقیق، مطابق جداول توصیفی ذیل است:

جدول ۱) میانگین سنی افراد شرکت کننده

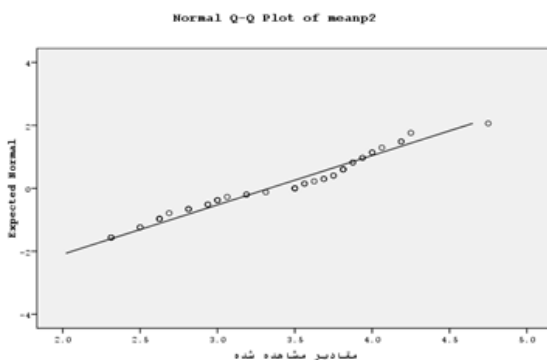
انحراف استاندارد	میانگین	حداکثر	حداقل	تعداد	سن
۲/۰۲۲	۲۳/۴۴	۳۱	۲۱	۵۰	سن

مطابق جدول ۱ افراد شرکت کننده، در محدوده‌ی سنی ۲۱ تا ۳۱ سال هستند و میانگین سنی آن‌ها ۲۳ سال است.

جدول ۲) جنسیت افراد شرکت کننده

درصد	تعداد	
۶۱/۲	۳۱	زن
۳۸/۸	۱۹	مرد
	۵۰	مجموع

جدول ۲ نشان می‌دهد اکثریت افراد شرکت کننده در تحقیق زن (۶۱/۲ درصد) هستند. برای آزمودن فرضیه‌ی مورد نظر یعنی نقش فعالیت‌های ترجمه در آموزش و یادگیری زبان انگلیسی، داده‌های به دست آمده از پرسشنامه برای هر یک از مهارت‌های زبانی به طور جداگانه مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد. به این منظور ابتدا آزمون نرمال بودن داده‌ها با استفاده از نمودار Q-Q Plot و آزمون شاپیرو-ویلک و سپس آزمون T تک نمونه‌ای برای هر یک از مهارت‌های زبانی مورد استفاده قرار می‌گیرد. با رسم نمودار Q-Q Plot داریم:

نمودار ۱) آزمون نرمال بودن توزیع داده‌ها

با توجه به نمودار ۱ ملاحظه می‌شود که داده‌ها کاملاً حول خط نرمال قرار گرفته‌اند و این نشان می‌دهد که داده‌ها از توزیع نرمال پیروی می‌کنند. برای اطمینان از نتیجه فوق، آزمون شاپیرو-ویلک، برای آزمون نرمال بودن داده‌ها، را انجام می‌دهیم:

جدول ۳) تست نرمال بودن داده‌ها

شاپیرو-ویلک		
آماره	درجه آزادی	سطح معنی‌داری
۰/۹۶۶	۵۰	۰/۱۶۶

مطابق جدول ۳ با توجه به این که p -مقدار برابر با ۰/۱۶۶ شده است که از ۰/۰۵ بزرگتر است نرمال بودن داده‌ها تأیید می‌شود. به این ترتیب، برای بررسی نقش فعالیت‌های ترجمه در بهبود مهارت خواندن، می‌توان فرضیه فوق را به کمک t -test یک نمونه‌ای آزمون کرد. با انجام این کار جداول زیر به دست می‌آید:

جدول ۴) آمار یک نمونه‌ای

تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	میانگین استاندارد
۵۰	۳/۳۱	۰/۷۵۱۸	۰/۱۰۶۳۲

جدول ۵) t-test یک نمونه‌ای برای مهارت خواندن

	Test value= 3					
	مقدار t	درجه‌ی آزادی	سطح معناداری	تفاوت میانگین	۹۵ درصد اطمینان از تفاوت میانگین	
					حدپایین	حدبالا
میانگین	۲/۹۱۶	۴۹	۰/۰۰۵	۰/۳۱	۰/۰۹۸۳	۰/۵۲۳۷

طبق جداول ۴ و ۵، از آنجائی که p -مقدار برابر با ۰/۰۰۵ شده است که از ۰/۰۵ کوچک‌تر می‌باشد و با توجه به اینکه میانگین داده‌ها برابر ۳/۳۱ شده است که از حد متوسط (مقدار ۳) بیشتر است نتیجه می‌گیریم که نقش فعالیت‌های ترجمه بر بهبود مهارت خواندن بیشتر از حد متوسط است.

به همین ترتیب برای بررسی نقش فعالیت‌های ترجمه در بهبود مهارت نوشتن، می‌توان آن را به کمک t-test یک نمونه‌ای آزمون کرد. با انجام این کار جداول زیر به دست می‌آید:

جدول ۶) آمار یک نمونه‌ای

تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	میانگین استاندارد
۵۰	۳/۴۷	۰/۸۴۷۶۳	۰/۱۱۹۸۷

جدول ۷) t-test یک نمونه‌ای برای مهارت نوشتن

	Test value= 3					
	مقدار t	درجه‌ی آزادی	سطح معناداری	تفاوت میانگین	۹۵ درصد اطمینان از تفاوت میانگین	
					حدپایین	حدبالا
میانگین	۳/۹۲۱	۴۹	۰/۰۰۰	۰/۴۷	۰/۲۲۹۱	۰/۷۱۰۹

جداول ۶ و ۷ نشان می‌دهند از آنجائی که p -مقدار برابر با ۰/۰۰۰ شده است که از ۰/۰۵ کوچک‌تر می‌باشد و با توجه به این که میانگین داده‌ها برابر ۳/۴۷ شده است که از حد متوسط (مقدار ۳) بیشتر است نتیجه می‌گیریم که نقش فعالیت‌های ترجمه بر بهبود مهارت نوشتن بیشتر از حد متوسط است.

برای بررسی نقش فعالیت‌های ترجمه در بهبود مهارت صحبت کردن (مکالمه)، می‌توان فرضیه فوق را به کمک t -test یک نمونه‌ای آزمون کرد. با انجام این کار جداول زیر به دست می‌آید:

جدول ۸) آمار یک نمونه‌ای

تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	میانگین استاندارد
۵۰	۳/۴۵۵	۰/۸۷۸۷۳	۰/۱۲۴۲۷

جدول ۹) t -test یک نمونه‌ای برای مهارت صحبت کردن

میانگین	Test value= 3					
	مقدار t	درجه ی آزادی	سطح معناداری	تفاوت میانگین	۹۵ درصد اطمینان از تفاوت میانگین	
					حدپایین	حدبالا
میانگین	۳/۶۶۱	۴۹	۰/۰۰۱	۰/۴۵۵	۰/۲۰۵۳	۰/۷۰۴۷

مطابق جداول ۸ و ۹ از آنجائی که p -مقدار برابر با ۰/۰۰۱ شده است که از ۰/۰۵ کوچک تر می باشد و با توجه به این که میانگین داده‌ها برابر ۳/۴۵۵ شده است که از حد متوسط (مقدار ۳) بیشتر است نتیجه می‌گیریم که:

نقش فعالیت های ترجمه بر بهبود مهارت صحبت کردن بیشتر از حد متوسط است. و سرانجام برای بررسی نقش فعالیت‌های ترجمه در بهبود مهارت گوش دادن، می‌توان آن را به کمک t -test یک نمونه‌ای آزمون کرد. با انجام این کار جداول زیر به دست می‌آید:

جدول ۱۰) آمار یک نمونه‌ای

تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	میانگین استاندارد
۵۰	۳/۱۰۵	۰/۸۴۶۸	۰/۱۱۹۷۶

جدول (۱) t-test یک نمونه‌ای برای مهارت شنیدن

	Test value= 3					
	مقدار t	درجه ی آزادی	سطح معناداری	تفاوت میانگین	۹۵ درصد اطمینان از تفاوت میانگین	
					حدپایین	حدبالا
میانگین	۰/۸۷۷	۴۹	۰/۳۸۵	۰/۱۰۵	۰/۱۳۵۷	۰/۳۴۵۷

طبق جداول ۱۰ و ۱۱ از آنجائی که p - مقدار برابر با ۰/۳۸۵ شده است که از ۰/۰۵ بزرگتر می‌باشد، پس نقش فعالیت‌های ترجمه بر بهبود مهارت شنیدن در حد متوسط است.

نتیجه

محققان در این مقاله کوشیدند ضمن بیان دیدگاه‌های موجود، نقش و تأثیر فعالیت‌های ترجمه را در آموزش و یادگیری زبان انگلیسی، مورد کنکاش و بررسی قرار دهند، بویژه این که در ایران تصویری به‌شدت منفی درباره کاربرد ترجمه در آموزش و یادگیری زبان بیگانه وجود دارد و اساساً استفاده از ترجمه بدین منظور ملال‌آور، غیر ارتباطی، دشوار و بیهوده تلقی می‌گردد. بر اساس نتایج حاصل از پژوهش میدانی انجام شده که شامل تجزیه و تحلیل پرسشنامه و ارزیابی توصیفی و جمعیت‌شناختی آن می‌شود و نیز با تبیین یافته‌های استنباطی پژوهش، با توجه به نتایج آزمون t تک نمونه‌ای، فرضیه‌ی طرح شده مورد تأیید قرار گرفت و نشان داده شد که افراد شرکت‌کننده در تحقیق، ترجمه را در بهبود زبان‌آموزی خویش بویژه در مورد دو مهارت نوشتن و صحبت کردن مؤثر می‌دانند. با تکیه بر یافته‌های مرتبط با پژوهش، می‌توان گفت که نتایج تحقیق حاضر، همسو و مؤید پیشینه‌ی نظری و تجربی موجود است. از جمله پژوهشی که اسکورونیسکی (۱۹۸۲) در دانشگاه پازنان لهستان انجام داد، نشان می‌دهد که دانشجویانی که اصول و روش‌های ترجمه را آموخته‌اند از نظر مهارت‌های نوشتن و صحبت کردن نسبت به گروهی که آموزش ندیده‌اند در وضعیت زبانی بهتری قرار دارند. از یافته‌های تحقیق می‌توان استنباط کرد که اکثر زبان‌آموزان رشته‌ی مترجمی زبان

انگلیسی دانشگاه بیرجند، تأثیر مثبت فعالیت‌های ترجمه را بر بهبود مهارت‌های زبانی خود تأیید می‌کنند و بر پایه‌ی آن، می‌توان کاربرد ترجمه را در آموزش و یادگیری زبان انگلیسی سودمند و تأثیرگذار دانست. البته گفتنی است که تعیین دقیق ابعاد، کیفیت و چگونگی این کاربرد، حائز اهمیت بوده و مجالی است برای پژوهش‌های آینده.

منابع

1. Anderman, G. (1998). "Finding the right words: Translation and language teaching". In: Translation and language teaching: Language teaching and translation. Compilerk. Malmkjaer. Manchester: St. Jerome: 39-52.
2. Antón, M.; DiCamilla, F. (1999). "Socio-cognitive functions of L1collaborative interaction in the L2 classroom". *Modern Language Journal*, Vol. 83, No. 2: 233-247.
3. Auerbach, E. (1993). "Re-examining English only in the ESL classroom". *TESOL Quarterly*, Vol. 27, No. 1: 9-32.
4. Cook, G. (2007). "A thing of the future: Translation in language learning". *International Journal of Applied Linguistics*, Vol. 17, No. 3: 396-401.
5. Cook, V. (2001). "Using the first language in the classroom". *The Canadian Modern Language Review*, Vol. 57, No. 3: 184-206.
6. Danchev, A. (1983). "The controversy over translation in foreign language teaching". In: Translation in foreign language teaching. Paris: Round Table FIT-UNESCO: 35-56.
7. Duff, A. (1994). *Translation: Resource books for teachers*. Oxford: Oxford University Press.

8. Gatenby, E. V. (1967). "Translation in the chassroom: in W. R. Lee, E. L. T. Section 2": Articles Form the Journal, English Language Teaching; Oxford university press, London: 66 -73.
9. Kopczynski, A. (1983). "Translation in foreign language teaching". In: Paris: Round Table FIT- UNESCO: 58-65.
10. Lado, R. (1964). Language teaching: A scientific approach. New York: Mc-Grawhill, Inc.
11. Leonardi, V. (2011). "Pedagogical translation as a naturally occurring cognitive and linguistic activity in foreign language learning". *Annali Online di Lettere-Ferrara*, Vol. 1, No. 2: 17-28.
12. Mahmoud, A. (2006). "Translation and foreign language reading comprehension: A neglected didactic procedure". *English Teaching Forum* [online], Vol. 44, No. 4: 28-33.
13. Malmkjaer, K. (1998). Translation and language teaching. Manchester: St. Jerome.
14. McDonough, J. (2002). "The teacher as language learner: Worlds of differences?". *ELT Journal* [online, Vol. 56, No. 4.
15. Popvic, R. (1999). "The place of translation in language teaching". [online] Available: [www.sueleatherassociates.com/pdfs/Article_ translationinlanguageteach. ing. pdf](http://www.sueleatherassociates.com/pdfs/Article_translationinlanguageteach.ing.pdf) [2013/9/20].
16. Pym, A. (1992). "Translation error analysis and the interface with language teaching". In: *Teaching translation and interpreting: Training, talent and experience*. Compiler C. Dollerup & A. Loddegaarg Amsterdam and Philadelphia: John Benjamins: 279-288.
17. Skowronski, W. (1982). "Translation as a technique of teaching

- the productive skills to advanced learners of English as a foreign language". Ph. D Dissertation on Teaching Poman University Poland [unpublished]
18. Stibbard, R. (1998). "The principled use of translation in foreign language teaching". In: Translation and language teaching. Compilerk. Malmkjaer Manchester (UK): St. Jerome: 111-116.
 19. Titford, C.; Hieke, A. E. (1985). Translation in foreign language teaching and testing. Tübingen: Narr.
 20. Ulrych, M. (1986). "Teaching translation in the advanced EFL classes". *ELT Forum*, Vol. 24, No. 2: 14-17.
 21. Ur, P. (1996). A course in language teaching. Cambridge: Cambridge University Press.
 22. Urgese, T. (1989). "Translation: How, when and why". *ELT Forum*, Vol. 27, No. 3: 38-40.
 23. Malmkjær, k. (1998). "Translation and language teaching". Manchester (UK): St. Jerome: 111-116.
 24. Widdowson, H. (1978). Teaching language as communication. Oxford: Oxford University Press.